

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum frui tantùm conueniat naturæ rationali, an etiam brutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

proprie dicta, potest tamen ei superuenire nouus motus auersionis vitalis ex praesentia mali, qui specie sit distinctus a priore nolitio: possit tamen generatim vocari nolitio, quia est vitalis auersio a malo praesenti.

Obijcitur Tertio, Omnis actus voluntatis est in eius potestate: sed delectatio & tristitia non sunt in potestate voluntatis: ergo, &c.

Respondeo, Omnem actum voluntatis in hac vita, qui sit ex perfecto rationis usu, esse quidem in potestate voluntatis, sed mediate vel immediate, non autem immediate; ut patet in electione medij necessarii supposita efficaci intentione. Itaque tristitia & delectatio, etsi non sint immediate in potestate voluntatis, sunt tamen mediate. Posito enim amore alicuius boni, & illius boni praesentia, necessario resultat gaudium & delectatio. Et posito odio alicuius obiecti, & eius praesentia, necessario emicat tristitia. Sed haec necessitas solum est ex suppositione alicuius rei, quae est in mea potestate. Si enim tollam amorem & odium, vel cogitationem alio diuertam; tollam etiam gaudium & tristitiam.

ARTICVLVS II.

Vtrum frui tantum conueniat naturae rationali, an etiam brutis?

Prima Conclusio. Perfecta fruitio soli naturae rationali competit; scilicet Deo, Angelo, homini. Ratio est, quia fruitio est quaedam vitalis inhaesio appetitus in bono praesente propter ipsum. Atqui sola natura rationalis distincte cognoscit rationem boni, eiusque habitudinem ad subiectum: ergo, &c.

Secunda Conclusio. Brutis non conuenit ratio fruitio nisi imperfecte. Ratio est, quia non cognoscunt rationem boni nisi confuse; non enim cognoscunt proportionem & conuenientiam, quam habet cum subiecto, & sitne propter se, an propter aliud conueniens.

Notandum est, Fruitionem, id est, gaudium & delectationem nasci ex tribus, ex potentia, obiecto, & coniunctione obiecti per aliquem actum vitalem, ut per cognitionem intellectus vel sensus. Vnde sequitur, ceteris paribus eam maiorem esse & perfectiorem fruitionem, quod aliquid horum trium perfectius fuerit; & consequenter perfectissimam esse ex visione Dei. Nam haec nascitur in supra potentia, ex supra coniunctione boni supremi. Si enim tanta est delectatio appetitus sensitui ex bonis infimis per sensum apprehensis, quanta erit in appetitu supremo, ex infinito bono, visione beatifica nobis vnito?

ARTICVLVS III.

Vtrum fruitio sit tantum ultimi finis?

Prima Conclusio. Fruitio proprie tantum est ultimi finis.

Probat, Quia fruitio proprie designat quietem voluntatis in aliquo bono delectabili. Atqui voluntas in nullo bono perfecte quiescit nisi in ultimo; scilicet, post quod non sperat aliud;

quamdiu enim aliud sperat, non sistit, sed est inquietata, donec obtinuerit quod censet sibi ultimo esse obtinendum. Hoc modo D. Aug. passim vtitur nomine fruitiois, ut lib. 83. qq. q. 30. cum ait, *Omnem humanam peruersionem esse, fruendis velle, & vrendis frui.* Et lib. 1. de doct. Christ. c. 3. vbi dicit, *Tantum fruendum esse Patre, Filio & Spiritu sancto.*

Secunda Conclusio. Quodam tamen modo recte dicimur frui quouis alio bono, quod propter se diligimus, etiam si non habeamus illud pro ultimo fine.

Probat, Quia omne tale bonum habet in se vnde delectet, & voluntate in se quiescere faciat, si non omnino, certe in praesenti negotio, & in praesenti intentione, in qua est ultimum. Confirmatur ex D. Augustino l. 1. de doct. Christ. c. 4. vbi dicit, *Frui est amore inhaerere alicui rei propter se ipsam.* Fruimur ergo omni bono, quod propter se diligimus, si illud praesens habeamus. Sic dicimur frui amicis & amicorum consortio, contemplatione caelesti, lectione Scripturarum, & similibus. Aduerte tamen, si illud bonum quo fruimur, non sit in se honestum, talem quoque fruitioem non fore honestam. Talis enim est delectatio, quale est bonum quo delectamur.

Dices, Delectatio est tantum de bono delectabili: atqui bonum delectabile distinguitur ab honesto tamquam diuersum genus boni; ergo nulla delectatio per se & intrinsece est honesta, neque versatur circa bonum honestum.

Respondeo, Omne bonum honestum adamat esse delectabile, & in sua intrinseca ratione includere vim delectandi: vnde si praesens fuerit, cauabit delectationem. Colligitur ex D. Aug. l. 1. de doct. Christ. c. 33. *Cum adest, inquit, quod diligitur, etiam delectatione secum gerat necesse est.* Ratio est, quia delectatio nascitur ex praesentia boni adamat, qualecumque illud bonum sit, siue delectabile tantum, siue honestum. Vnde quando bonum diuiditur in honestum & delectabile, per delectabile intelligitur, vel quod solum delectabile est, & non honestum; ut sunt bona sensibilia: vel solum ista membra ratione distinguuntur: nam ipsa bonitas honesti est delectabilis, & eius delectatio est bonum honestum; neque haec rationes per ullam potentiam possunt separari.

D V B I V M.

Vtrum etiam medijs fruamur quatenus media sunt?

Respondeo & Dico Primo, Si frui accipiatur ut idem sit quod cum delectatione uti, (quomodo definitur a D. Augustino lib. 1. de doct. Christ. c. 33.) recte dicimur frui medijs, etiam ut media sunt. Ratio est; quia proprie vtimur medijs, & ex illorum usu percipimus delectationem: sic dicimur frui hereditate, opibus, domo, consortio, &c. etiam si haec non amentur propter seipsa: sed solum propter vitae commoda, quae per ea comparantur.

Notandum tamen, usum medijs non adferre delectationem ratione bonitatis intrinsecae (quia bonitas medij intrinseca, sicut nec amatur propter se, ita neque delectare potest per se) sed solum ratione bonitatis finis, ob quem bonitas medij amatur. Confirmatur, Quia tota bonitas
G ij quae est

Quomodo gaudium & tristitia sint in nostra potestate.

4 Frui naturae rationalis competit perfecte.

Brutis imperfecte.

Est etiam aliorum bonorum.

Fruitio iuxta August.

Bonum honestum, est delectabile, August.

6